

УДК 687.01

**ОБРАЗНО-АСОЦІАТИВНИЙ МЕТОД В ХУДОЖНЬОМУ
ПРОЕКТУВАННІ АВТОРСЬКИХ КОЛЕКЦІЙ ОДЯГУ**

О. М. ТРОЯН, Л. В. КРАСНЮК

Хмельницький національний університет

Серед багатьох функцій, які несе в собі сучасний одяг, особливе місце має його естетична функція [1]. Кожен костюм, що створюється автором – модельєром одягу, можна розглядати як засіб виразу авторського бачення світу. Для того, щоб створений костюм був художньою цінністю, він повинен відповідати вимогам гармонії і нести в собі художній образ, отже модельєр завжди повинен йти шляхом пошуку образної виразності костюма. Найкращим засобом надати авторській колекції одягу художньої виразності та образності, є образно-асоціативний метод проектування колекцій за певним джерелом творчості.

Одним із найважливіших етапів створення авторської колекції є вибір та аналіз джерела творчості, яким може бути будь-який об'єкт чи явище навколишнього світу. Основними правилами роботи із джерелом творчості, по-перше, є те, що джерела не копіюються, а трансформуються у відповідності із асоціативними образами, що виникають в уяві автора; а по-друге, у ескізах моделей одягу, створених за авторськими асоціаціями, повинен простежуватись образно-асоціативний зв'язок з першоджерелом. Джерела творчості бувають матеріальні (історичний чи народний костюм, ретро-мода, художній стиль чи стиль одягу, творчість відомого дизайнера, архітектура, твори художнього та декоративно-прикладного мистецтва, об'єкти природи) та нематеріальні (музика, поезія, явища природи).

Одним із незмінних джерел натхнення у творчій діяльності модельєра є природні форми і природні мотиви. Дизайнер черпає із природи уявлення про гармонію, красу, досконалість навколишнього живого світу. Емоційні образні асоціації, що виникають у нього при спостереженні світу живої природи, стають основою для створення нових моделей одягу, цікавих колекцій. Прикладом використання природного джерела творчості є авторська колекція жіночого одягу «Еко-колотит» (рис. 1). Дана колекція розроблена в еко-стилі, а тому джерелом творчості обрано рослинний та тваринний світ карпатських гір [2, 3]. Усі моделі, що входять в колекцію, виготовлені з льону, в конструкції виробів дотримано вільний крій, а в кольоровій гамі присутні природні відтінки. А головною прикрасою та смисловим акцентом цієї колекції є принти, які виготовлені вручну в техніці вибійки [4]. Колекція включає вироби різного асортименту: пальто, куртки, жилет, сукню, блузки, спідницю, штани та шорти. На конкурсі молодих дизайнерів одягу «Автограф-2017», що проходив в м. Києві в рамках міжнародного фестивалю моди Kyiv Fashion, ця колекція стала переможцем в номінації Neo. На Всеукраїнському конкурсі «Барви Поділля-2017» в

м. Хмельницькому колекція стала переможцем в номінації «Акcesуари», а в номінації «Студенти» посіла III місце.

Рис. 1. Авторська колекція одягу «Еко-колотит» (автори М. Матрофайло, Я. Гунда)

Ще одним джерелом творчості, що вчить дизайнера одягу гармонійній єдності костюма і навколишнього середовища, є архітектура. Звернення до архітектури обов'язково повинно будуватися на асоціативному зв'язку з джерелом творчості, тому у проєктованих виробках використовують не прямі аналогії з архітектурою, а образні асоціації. Архітектура для модельєра – це по-перше лінії будівель та споруд, як внутрішні, так і зовнішні. Різноманітна форма та направленість цих ліній, різний ступінь їх емоційного впливу мають єдність з лініями, що використовують в композиції одягу – конструктивними, конструктивно-декоративними та декоративними.

Прикладом вдалого використання архітектури, як джерела творчості, є колекція жіночого одягу «Деструктивний погляд» (рис. 2), де джерелом натхнення став архітектурний стиль деконструктивізм, що сформувався в кінці XX ст. Для деконструктивізму характерним є руйнування усього звичного та стандартного, несподівані вигини ліній, асиметрія. Помітно зміщуються горизонтальні і вертикальні лінії, форми будівель відрізняються своєю незвичністю і нерациональністю. Архітектурні споруди, виконані в цьому стилі, являють собою щось хаотичне, створюючи ефект безладу. На створення колекції «Деструктивний погляд» автора надихнули, як архітектурний стиль деконструктивізм, так і намагання дати нове життя морально застарілим чоловічим костюмам і сорочкам, які стали основою для виготовлення авторської колекції жіночого одягу. Так, із класичних чоловічих штанів, народились жіночі спідниці і жилет, коміри чоловічих сорочок використані як деталі капелюшків, а на виготовлення багат шарової довгої спідниці в центральній моделі використано 12 чоловічих сорочок. Колекція «Деструктивний погляд» пройшла апробацію на Всеукраїнському

конкурсі дизайнерів одягу «Барви Поділля-2012», де стала абсолютним переможцем та отримала диплом «Гран-прі».

Рис. 2. Авторська колекція одягу «Деструктивний погляд» (автор О. Добровольська)

Невичерпним джерелом ідей для дизайнерів одягу впродовж всієї історії моди є історичний костюм, що привело до формування своєрідного історичного стилю. Історичний стиль – це стиль, що об'єднує стильові рішення у сучасному моделюванні, використовуючи найхарактерніші елементи костюма минулих років. Будучи віддзеркаленням прагнення багатьох людей зберегти єднальну нитку поколінь, історичний стиль дає можливість використовувати у сучасному мистецтві все краще, що було створено впродовж минулих століть. Завдання дизайнера полягає у тому, щоб переосмислити історичні форми з позицій сучасної моди, шляхом образно-асоціативного бачення трансформувати їх в костюм в умовах сьогодення погляду на модний образ.

Прикладом використання джерелом творчості історичного костюма є авторська колекція жіночого одягу «Бо-хо-хо», розроблена за мотивами модного нині стилю бохо [5]. Богемний стиль бохо прийшов у сучасну моду із Середньовіччя, із часів, коли вільні цигани, які жили у Чехії, одягались у костюми, що були і зручними і оригінальними. Стиль бохо був не менш привабливим і в середовищі творчих людей, які подібно до циган, не дотримувались загальноприйнятих норм та правил, суміщуючи в своїму одязі не поєднані, на перший погляд, речі. Бохо сьогодення – це стиль, притаманний людям, які цінують індивідуальність, самовираження, свободу, живуть в гармонії зі світом і чітко усвідомлюють своє місце в ньому. Із урахуванням визначених ознак стилю бохо, розроблено колекцію жіночого одягу під девізом «Бо-хо-хо» (рис. 3).

Вироби виготовлені із лляних матеріалів природних пастельних кольорів, що відповідає напрямку стилю бохо. Особливістю виробів, що

занурює у чарівний світ бохо, є їх оздоблення декоративною тасьмою, металевими блочками, бахромою. Загальний художній образ стилю бохо завершують аксесуари, а також прикраси, що виконані із натуральних матеріалів – дерева, бісеру та кераміки. Колекція «Бо-хо-хо» пройшла апробацію на Всеукраїнському конкурсі молодих дизайнерів одягу «Барви Поділля-2015».

Рис. 3. Авторська колекція жіночого одягу «Бо-хо-хо» (автор Л. Закордонець)

Література

1. Ергономічне проектування одягу різного призначення : монографія / Л. В. Краснюк, О. М. Троян, О. М. Луцевська, Ю. Б. Кокоячук, О. Й. Янцаловський. – Хмельницький : ХНУ, 2017. – 177 с.
2. Краснюк Л. В. Проектування авторської колекції жіночого одягу в еко-стилі із використанням оздоблення в техніці вибійки / Л. В. Краснюк, М. В. Матрофайло, О. М. Троян // Art and Design. – 2018. – №3. – С.96-106.
3. Краснюк Л. Особливості художнього проектування одягу в еко-стилі / Л. Краснюк, М. Матрофайло, О. Троян // Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми сучасного дизайну», м. Київ, 20 квіт. 2018 р. : у 2 т. – Київ : КНУТД, 2018. – Т. 1. – С. 219-222.
4. Краснюк Л. В. Розроблення авторської колекції з використанням декоративного оздоблення тканини / Л. В. Краснюк, М. В. Матрофайло // Ресурсозберігаючі технології легкої, текстильної і харчової промисловості: збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції молодих вчених та студентів, 16-17 листопада 2017 р. – Хмельницький : ХНУ, 2017. – С.134-135.
5. Краснюк Л. В. Використання стилю бохо при створенні авторської колекції жіночого одягу / Л. В. Краснюк, О. М. Троян // Соціокультурні тенденції розвитку сучасного мистецтва та дизайну: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції, 5-9 листопада 2018 р. – Херсон : ХНТУ, 2018. – С. 281-283.